

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання контрольних робіт
з дисципліни „ Інноваційний розвиток підприємства ”
для студентів спеціальностей
8.030501 «Економіка підприємства», 8.030503 «Міжнародна
економіка», 8.030509 «Облік та аудит»

2016

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання контрольних робіт
з дисципліни „Інноваційний розвиток підприємства”
для студентів спеціальностей 8.030501 «Економіка
підприємства», 8.030503 «Міжнародна економіка», 8.030509 «Облік та аудит»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол ___ від _____

Укладач:

Горова К.О.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ, 2016

Укладач: Горова К.О.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інноваційний розвиток підприємства» відноситься до циклу нормативних дисциплін природничо-наукової та загальноекономічної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальностей 8.030501 «Економіка підприємства», 8.030503 «Міжнародна економіка», 8.030509 «Облік та аудит».

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів знань та вмінь щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їхнього інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності, принципи, методи і процеси забезпечення інноваційного розвитку економічних систем за умов глобалізації економіки.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: вивчення механізмів управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпеченням результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективністю інвестування в інновації, набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік;
- світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання;
- стратегії виходу підприємств з кризового стану на основі впровадження інновацій;
- інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;

- імперативи формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей в Україні;
- основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти й об'єкти права інтелектуальної власності в Україні;
- вміти:
 - обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки;
 - збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару;
 - оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощування;
 - розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;
 - ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень засобами ризик-менеджменту;
 - економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності підприємства.

Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: економіка підприємства, економічна теорія, фінанси, маркетинг, менеджмент, макроекономіка, мікроекономіка, стратегія підприємств, міжнародна економіка, економіка і організація інноваційної діяльності, інвестування. В подальшому знання, отримані студентом при вивченні дисципліни, будуть використовуватись при проходженні переддипломної практики та в дипломному проектуванні.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

Завдання 1.

Дати розгорнуту відповідь на запитання (номер питання обирається за порядковим номером студента у журналі групи):

1. Поняття інновацій, їх вплив на економічну систему
2. Типи розвитку економіки
3. Циклічність як форма розвитку національної економіки
4. Економічні цикли: сутність і причини
5. Сутність і класифікація і інновацій
6. Життєвий цикл інновацій
7. Етапи інноваційного процесу
8. Основні поняття інноваційного розвитку
9. Чинники інноваційного розвитку підприємства
10. Різновиди ефектів при оцінці інноваційного розвитку
11. Макроекономічний підхід оцінювання рівня інноваційного розвитку
12. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства
13. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку
14. Сфера інноваційної діяльності
15. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності
16. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва
17. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах
18. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері
19. Теоретичні основи формування та функціонування ринку інвестицій
20. Поняття інноваційної інфраструктури та її функції
21. Основні елементи інноваційної інфраструктури
22. Інституціонально-правове забезпечення інноваційної підприємницької діяльності
23. Сутність та різновиди державної інноваційної політики

24. Методи та інструменти державного регулювання інноваційної діяльності
25. Державне регулювання інноваційної діяльності у розвинутих країнах
26. Сутність національної інноваційної системи
27. Структура національної інноваційної системи
28. Особливості національної інноваційної системи України
29. Концептуальні основи маркетингу інновацій
30. Теоретико-методичні основи аналізу та мотивації попиту на інновації

Завдання 2.

На основі даних Державної служби статистики України (<http://ukrstat.gov.ua/>) провести аналіз інноваційної діяльності підприємств України:

1. Провести аналіз показників інноваційної активності підприємств у динаміці: відсотку підприємств, які займалися інноваціями; загальної суми витрат на інновації та за окремими напрямками інновацій; структури витрат на інновації.

Результати оформити у вигляді таблиць 1.1 та 1.2.

Таблиця 1 - Аналіз показників інноваційної активності підприємств

Показник	Значення показника		Динаміка показника	
	В базовому році	В звітному році	В одиницях виміру	У відсотках
Відсоток підприємств, які займалися інноваціями, %				
Загальна сума витрат на інновації, млн. грн., в т.ч. на:				
- дослідження і розробки, в т.ч.:				
внутрішні НДР				
зовнішні НДР				
- придбання інших зовнішніх знань				
- придбання машин, обладнання та програмного забезпечення				
- інші витрати				

Таблиця 2 - Аналіз структури витрат на інновації

Показник	Питома вага в базовому році, %	Питома вага в звітному році, %	Зміни в структурі
Витрати на дослідження і розробки, в т.ч.:			
- внутрішні НДР			
- зовнішні НДР			
Витрати на придбання інших зовнішніх знань			
Витрати на підготовку виробництва для впровадження інновацій			
Витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення			
Інші витрати			
Всього			

2. Провести аналіз динаміки витрат на здійснення інновацій з урахуванням інфляції. Для цього привести витрати базового року до теперішньої вартості, помноживши їх на індекси інфляції за минулі роки. Після цього порівняти приведені витрати з витратами звітного року й зробити висновки про зміну обсягу витрат у теперішніх цінах.

3. Провести аналіз показників впровадження інновацій на промислових підприємствах у динаміці: питомої ваги підприємств, що впроваджували інновації; кількості впроваджених нових технологічних процесів; кількості найменувань виробленої інноваційної продукції; питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової. Результати оформити у вигляді таблиці 3.

4. Розрахувати питому вагу витрат на інновації у загальній сумі витрат підприємств; визначити співвідношення прибутку підприємств з витратами на інновації.

Результати оформити у вигляді таблиці 4.

Таблиця 3 - Аналіз показників впровадження інновацій на промислових підприємствах

Показник	Значення показника		Динаміка показника	
	В базовому році	В звітному році	В одиницях виміру	У відсотках
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %				
Впроваджено нових технологічних процесів, процесів				
- у т.ч. маловідходних, ресурсозберігаючих				
Впроваджено виробництво інноваційних видів продукції, найменувань				
- з них нові види техніки				
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %				

Таблиця 1.4 - Аналіз витрат на інновації

Показник	Значення показника		Динаміка показника	
	В базовому році	В звітному році	В млн. грн.	У відсотках
Загальні витрати на інновації, млн. грн.				
Всього витрати підприємств, млн. грн.				
Чистий прибуток підприємств, млн. грн. (сукупний прибуток підприємств, які одержали за результатами діяльності прибуток)				
Питома вага витрат на інновації у загальній сумі витрат підприємств, %				
Співвідношення витрат на інновації з чистим прибутком підприємств, %				

5. Визначити, які ще показники, розраховані за даними статистичної інформації, можуть характеризувати інноваційну діяльність підприємств України.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник / за ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенка. – К.:Професіонал, 2011. – 960 с.
2. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч.посіб. / М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К.: Академія, 2011. – 400 с.
3. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник. / С.М. Ілляшенко. – Суми :Університетська книга, 2010. – 334 с.
4. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : Монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2010. – 394 с.
5. Жихор О. Б. Інноваційний розвиток регіону: монографія / О. Б. Жихор, Т. М. Куценко. – К.: УБС НБУ, 2012. – 251 с.
6. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Геєць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К.: Знання, 2012. – 336 с.
7. Інвестиційно-інноваційні чинники формування розвитку й управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства: Монографія / Солоха Д.В., Морева В.В., Чирков С.О., Козлова В.Я., Белякова О.В. – Донецьк: СПД Дмитренко Л.Р., 2010. – 400 с.
8. Инновации и экономический рост: Монография / Отв. ред. К. Микульский. – М. : Наука, 2010. –377с.
9. Соловьев В. П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетический эффект инноваций) / В. П. Соловьев. – К. : Феникс, 2011. - 560 с.

Допоміжна

1. Заблоцький Б. Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / Б. Ф. Заблоцький. – Львів: Новий Світ-2000, 2008. – 456 с.
2. Сурин А. В. Инновационный менеджмент: учебник / А. В. Сурин, О. П. Молчанова. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 368 с.
3. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність :навч. посіб. / П. П.Микитюк, Б. Г. Сенів. – К. :Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
4. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління / А. В. Гриньов. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 308 с.
5. Шумпетер Й. Теория экономического развития: Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 456 с.
6. Федулова Л. І. Інноваційна економіка :Підручник / Л. І. Федулова. – К. :Либідь, 2006. – 480 с.

7. Александрова В. П. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності / В. П. Александрова // Проблеми науки. – 2011. – № 1. – С. 22-35.

8. Андропова О. Ф. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності : Монографія / О. Ф. Андропова, А. В. Череп. – К.: Кондор, 2007. – 356 с.

9. Аньшин В. М. Менеджмент инвестиций и инноваций в малом и венчурном бизнесе : учеб. пособ. / В. М. Аньшин, С. А. Филин. - М.: Анкил, 2003. – 360 с.

10. Блауг М. Управління інноваціями: Україна та зарубіжний досвід: Монографія / М. В. Гаман. – К.: Вікторія, 2011. – 312 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1023-12> – Офіційний сайт Верховної Ради України

2. <http://www.stat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного статистичного управління України

3. <http://www.biz-registr.com.ua/?ct=12> – Офіційний WWW-Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя

4. <http://www.min.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету міністрів України

5. <http://www.business.ua> – журнал "Бизнес"

6. 3. <http://www.expert.ua> – журнал " Эксперт–Украина"

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання контрольних робіт
з дисципліни „ Інноваційний розвиток підприємства ”
для студентів спеціальностей 8.030501 «Економіка
підприємства», 8.030503 «Міжнародна економіка», 8.030509 «Облік
та аудит»

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № __ від _____

Харків, ХНАДУ, 2016